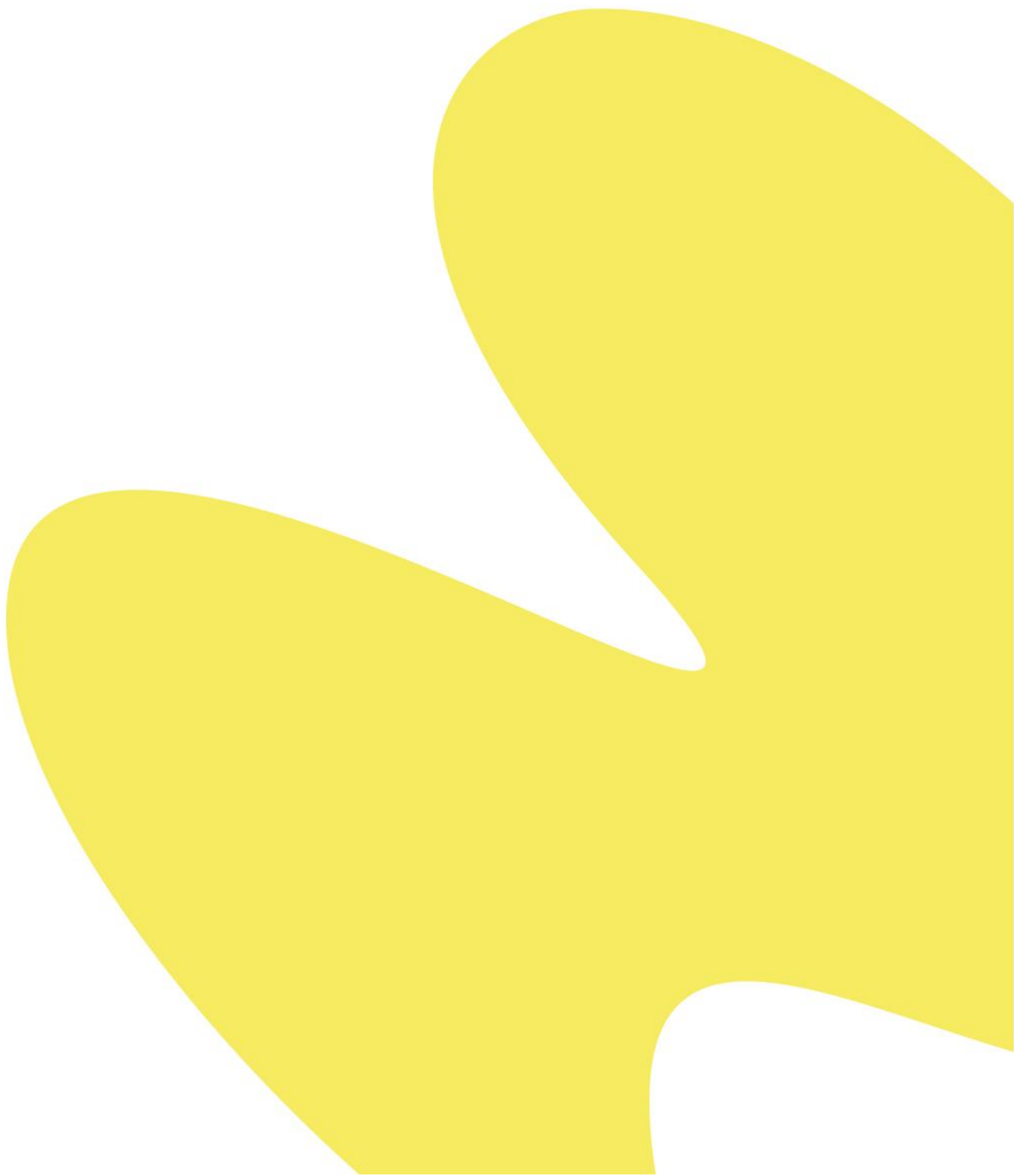


Talousarvioesitys 2027

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan alainen toiminta



Sisällys

1 Toiminnan kuvaus	3
2 Toimintaympäristön muutokset.....	5
3 Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset.....	6
4 Henkilöstösuunnittelu	7
5 Määrärahat ja tuloarviot	8
6 Investoinnit	10
7 Ilmastobudjetoinnin ilmasto- ja resurssiviisaustoimenpiteet	11
8 Strategisten tavoitteiden toimenpiteet	12

1 Toiminnan kuvaus

Liikunta, kulttuuri ja yhteisöpalvelut edistävät asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä ehkäisee asukkaiden sosiaalista eriarvoistumista. Liikunta, kulttuuri ja yhteisöpalvelut tuottavat ennaltaehkäiseviä palveluita, joilla vahvistetaan hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä kaupungin elinvoimaisuutta, vetovoimaisuutta ja pitovoimaa. Palveluihin kuuluvat kirjastopalvelut, museopalvelut, liikuntapaikkapalvelut, yhteisöpalvelut, kaupunginteatteri sekä musiikkikeskus ja kaupunginorkesteri.

Kirjastopalvelut kuuluvat perustuslain sivistyksellisiin perusoikeuksiin ja niistä säädetään tarkemmin lailla yleisistä kirjastoista (1492/2016). Kirjastopalvelujen tehtävänä on pääsyn tarjoaminen aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, monipuolisen ja uudistuvan kokoelman ylläpitäminen, tietopalvelun, ohjauksen ja tuen tarjoaminen tiedonhankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tilojen tarjoaminen oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen.

Kuopion kaupunginkirjasto tarjoaa kirjastopalvelut pääkirjastossa, 13 lähikirjastossa, kahdessa kirjastoautoissa sekä verkkokirjastossa. Kaavi ja Tuusniemi ostavat kirjastopalvelut Kuopiolta ja Kaavin ja Tuusniemen kirjastot ovat Kuopion kaupunginkirjaston lähikirjastoja. Kuopion kaupunginkirjasto toimii opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella (660/2017) alueellisen kehittämistehtävän kirjastona alueenaan Etelä- ja Pohjois-Savo.

Museopalvelut koostuvat Kuopion kulttuurihistoriallisesta museosta, Kuopion luonnontieteellisestä museosta ja Kuopion taidemuseosta sekä museoiden yhteisestä yleisötyön tiimistä. Museot tuottavat tutkimukseen perustuvaa tietoa ja tarjoavat monipuolisia asiantuntijapalveluita. Museot ovat hyvinvointia edistäviä, helposti saavutettavia, toiminnallisia ja elämyksellisiä oppimisympäristöjä, kulttuurilaitoksia ja asiantuntijaorganisaatioita. Ne tuottavat monipuolisia näyttelyitä ja tapahtumia, jotka osaltaan vahvistavat Kuopion kaupungin vetovoimaa ja palveluita. Kuopion kaupungin museot ovat oman toimialansa alueellisia vastuumuseoita Pohjois-Savossa, luonnontieteellisen museon vastuualueeseen kuuluvat lisäksi Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Karjala. Alueellisilla vastuumuseoilla on museolakiin perustuvat, valtionosuusrahoitetut alueelliset tehtävänsä.

Kuopion museon, Kuopion pääkirjaston ja Kahvila Kantin palvelut muodostavat yhdessä Kantin palvelukokonaisuuden.

Liikuntapaikkapalvelut edistävät kuopiolaisten hyvinvointia, terveyttä ja aktiivista elämäntapaa tarjoamalla monipuolisia, laadukkaita ja saavutettavia liikuntapalveluja sisä- ja ulkoliikuntapaikoilla. Palvelut mahdollistavat kuntalaisten omatoimisen liikkumisen sekä seuratoiminnan, ohjatun liikunnan ja tavoitteellisen urheilun harrastamisen kaikissa ikäryhmissä.

Liikuntapaikat palvelevat paikallisten käyttäjien lisäksi valtakunnallisia ja kansainvälisiä urheilijoita, joukkueita sekä tapahtumajärjestäjiä. Liikuntapaikat muodostavat merkittävän osan kaupungin elinvoimaa mahdollistamalla liikunta-, urheilu-, kulttuuri- ja yleisötapahtumien järjestämisen erilaisissa toimintaympäristöissä ympäri vuoden.

Yhteisöpalvelut innostavat yhteistyössä kaupungin muiden palveluiden, järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa asukkaita toimimaan oman ja toistensa hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä. Yhteisöpalvelut koostuvat liikunnan ja kulttuuritoiminnan edistämisen palveluista, avustus- ja järjestöpalveluista, asukas- ja yhteisötoiminnasta, hyvinvoinnin, terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön, sekä hyvinvointitiedolla johtamisen koordinoinnista, maaseutualueiden pitäjäraatitoiminnan koordinoinnista sekä Kino Kuvakukon ja Kino Mantun elokuvatoiminnasta.

KUOPIO

Kaupunginteatteri edistää Kuopion ja ympäristökuntien asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia järjestämällä teatteri- ja muita kulttuurielämyksiä ja tapahtumia sekä kokous- ja kongressitoimintaa. Teatterin strategiaa jalkauttavassa ohjelmassa teatterin toiminta kiteytettiin "taiteen ja tapahtumien taloksi".

Musiikkikeskus ja kaupunginorkesteri edistävät Kuopion ja ympäristökuntien asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia järjestämällä musiikki- ja muita kulttuurielämyksiä ja tapahtumia sekä kokous- ja kongressitoimintaa.

Liikunta-, kulttuuri- ja yhteisöpalvelut edistävät kuopiolaisten hyvinvointia monialaisesti Hyvinvoiva Kuopio, Liikkuva Kuopio ja Kulttuuri Kuopio –ohjelmien linjausten ja Meidän Kuopio –osallisuusmallin mukaisesti.

2 Toimintaympäristön muutokset

Liikunta, kulttuuri ja yhteisöpalveluiden toimintaa ohjaa kaupungin strategia ja siitä johdettu Kukoistava Kuopio -ohjelma sekä erilliset toteuttamisohjelmat. Palveluiden toiminnan ja palvelutarjonnan kehittämistä linjaa erityisesti Kuopion kaupungin hyvinvointikertomus ja –suunnitelma. Hyvinvointikertomuksessa ja –suunnitelmassa noudatetaan Hyvinvoiva Kuopio –ohjelman mukaisia kaupunkitasoisia periaatteita.

Hyvinvoiva Kuopio -ohjelman mukaisella, pitkäjänteisellä ja tutkittuun tietoon perustuvalla toimintakulttuurin sekä toiminnan kehittämisellä tähdätään kuopiolaisten nykyistä parempaan hyvinvointiin. Liikunta, kulttuuri ja yhteisöpalveluilla on keskeinen rooli, kun toimintaa kehitetään kaupunkitasoisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja painopisteiden linjassa muun muassa vuonna 2023 valmistuneiden Liikkuva Kuopio ja Kulttuuri Kuopio -ohjelmien toimenpiteissä. Näiden rinnalle toimintaa ohjaamaan on rakennettu Meidän Kuopio -osallisuusmalli, joka tähtää asukkaiden osallistumiseen kaupunkia kehitettäessä sekä kaupungin palvelutarjontaa suunniteltaessa ja toteutettaessa ja lähidemokratiatoimintaa kehitettäessä kaupungin eri alueilla.

Kuopiolaisten hyvinvoinnin tila, ikärakenteen muutos ja muut toimintaympäristön muutokset edellyttävät palveluiden kehittämistä. Tavoitteena on ennaltaehkäisevien palveluiden käytön lisääminen. Hyvinvoinnin edistämisen palvelut edistävät edellä mainittujen strategisten tavoitteiden lisäksi myös kaupungin tunnettua ja veto- ja pitovoimaa, mikä näkyy asukastyytyvyytenä, muuttovoittona sekä matkailun lisääntymisenä ja kansainvälistymisenä. Palvelujen kehittämiseen vaikuttaa lisäksi yleisen vaatimustason nousu ja eri kohderyhmien muuttuvat palvelutarpeet. Kuopion hyvinvointia edistävät palvelut palvelevat koko maakuntaa ja laajemminkin koko Itä-Suomea.

Eri toimintoja ja palveluja kehitetään yhdessä asukkaiden ja asiakkaiden kanssa sekä kumppanuuteen perustuvissa yhteistyöverkostoissa. Kehittämistyössä painotetaan ennaltaehkäisyä, varhaista tukemista ja poikkihallinnollista sekä monitoimijaista yhteistyötä. Asukkaiden ja sidosryhmien osallistuminen suunnitteluun ja toteutukseen on toimintatapa kaikkien palvelujen kehittämisessä.

Digitalisaatio muuttaa palveluiden tuottamista ja käyttöä kaikissa palveluprosesseissa. Palvelujen digitalisointuminen lisää neuvonnan, opastuksen ja digituen tarvetta, jotta palvelut ovat yhdenvertaisesti saavutettavissa myös niille asiakasryhmille, joilla on puutteelliset digitaidot tai muita palvelujen käyttöön liittyviä esteitä.

3 Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Palveluja kehitetään Meidän Kuopio -osallisuusmallin mukaisesti mahdollistaen asukkaiden, sidosryhmien ja muiden toimijoiden osallistuminen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Viime vuosina kaupunki on investoinut liikunta- ja kulttuuritiloihin merkittävästi. Kaupungin omat investoinnit tiloihin vähenevät. Suurempia tulevia investointitarpeita ovat Keskuskentän jalkapallostadion, museoiden koelmatilaratkaisut, Korttelimuseon peruskunnostus ja konseptiuudistus, Väinölänniemen stadionin peruskorjaus, Musiikkikeskuksen peruskorjauksen loppuun saattaminen ja pääkirjaston peruskorjaus sekä kirjastoauto Elinan uusiminen. Puijon mäkikeskus tarkastellaan erilliskysymyksenä.

Kaupungin tuottamien liikuntapaikkapalvelujen lisäksi asukkaiden kysyntään vastaavat myös yksityiset palveluntuottajat. Kaupunki on edistänyt yksityisen palvelutuotannon kehittymistä harkinnanvaraisesti tukemalla investointiavustuksin ja hankkimalla käyttöaikaa kaupungin tuottamien palveluiden tarpeisiin.

Liikunta-, kulttuuri- ja yhteisöpalveluiden kehittämistä jatketaan, ja niiden yhteistä tiedotusta, markkinointia ja viestintää lisätään. Tavoitteena on saada palvelut kohtaamaan erityisesti ne kuntalaiset, jotka niitä eniten tarvitsevat. Tämä huomioidaan palveluverkoston kehittämistyössä ja palvelutarjonnassa.

Digitaalisuutta kehitetään asiakaspalvelun parantamiseksi, palvelujen tehostamiseksi ja resurssiviisaan toiminnan edistämiseksi. Resurssiviisaus huomioidaan mm. kirjastoautopalveluiden kehittämisessä. Tilanhallinta-, kulunvalvonta- ja älylukitusjärjestelmien sekä verkkomaksamisen kehittämistä jatketaan ja tuetaan tiedolla johtamisen ratkaisuiden kautta. Toimintaympäristön muuttuessa henkilöstön osaamista ja digikyvykkyyttä kehitetään jatkuvasti. Kumppanuus viranomaisten, yritysten, tutkimuslaitosten ja järjestöjen kanssa lisääntyy. Asukkaiden osallistumismahdollisuudet palvelujen kehittämiseen ja toteuttamiseen kasvavat myös virtuaalisten palvelukanavien ja alustojen myötä.

Avustus- ja maksupolitiikan toimintamalleja uudistetaan huomioiden erityisesti nuorten kohderyhmä sekä alueellinen kehittämisyhteistyö. Asukkaiden hyvinvointiin liittyvän tiedonkeruun ja analysoinnin menetelmiä sekä hyvinvointiviestintää kehitetään systemaattisesti tukemaan kaupungin hyvinvointityötä.

4 Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnitelma	TP	KS	LTK	Muutos	Eläköity-
LIIKUNTA, KULTTUURI JA YHTEISÖPALVELUT	2025 htv	2026 htv	2027 htv	2026-2027 htv	misarvio 2027 lkm
Kirjastopalvelut	78,4	80,0	80,5	0,5	8
Museopalvelut	50,26	51,6	51,6		3
Liikuntapaikkapalvelut	44,13	44,1	44,1		0
Yhteisöpalvelut	26,55	27,3	27,3		1
Teatteri	65,2	65,2	65,2		0
Musiikkikeskus	58,32	58,3	58,3		2
LKY yhteiset	11,6	9,0	3,0	-6,0	0
Vastuualue yhteensä	334,5	335,5	330,0	-5,5	14

Eläköitymisarvio on 65,3 vuotta täyttävät/jo täyttäneet.

Toiminnan kehittämisen ja palveluiden laadun varmistamisen edellytyksenä on henkilöstön osaamisen jatkuva ylläpito ja kehittäminen. Henkilöresurssit ovat tiukat, joten eläköityvien ja muutoin poislähtevien tilalle on tarve palkata uusi työntekijä.

Kirjastopalvelut ovat saaneet vuodelle 2027 hankerahaa 0,5 henkilötyövuotta varten, mikä on huomioitu lisäyksenä henkilöstösuunnitelmassa. Mieliteko 2.0 hankkeen päättymisen myötä liikunta kulttuuri ja yhteisöpalveluiden yhteisten henkilötyövuodet vähenevät 6 henkilötyövuotta.

5 Määrärahat ja tuloarviot

Liikunta, kulttuuri ja yhteisöpalvelut (1 000 €)	TP 2025	TA+M 2026	LTK 2027	Muutos € 2026-2027	Muutos % 2026-2027
TOIMINTATULOT	11 063	11 945	11 755	-190	-2 %
Myyntitulot	689	1 100	1 072	-28	-3 %
Maksutulot	5 693	6 691	6 736	45	1 %
Tuet ja avustukset	878	659	417	-242	-37 %
Vuoratuotot	3 158	3 004	3 004		
Muut toimintatulot	645	491	526	35	7 %
TOIMINTAMENOT	-59 645	-60 371	-58 991	1 380	-2 %
Henkilöstömenot	-18 625	-19 157	-19 541	-384	2 %
Palvelujen ostot	-7 171	-6 858	-6 723	135	-2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 235	-2 166	-2 136	30	-1 %
Avustukset	-3 589	-3 704	-3 704		
Vuokramenot	-27 815	-28 339	-26 740	1 599	-6 %
Muut toimintamenot	-210	-147	-147		0 %
TOIMINTAKATE	-48 583	-48 426	-47 236	1 190	-2 %

Muutettu talousarvio 2026	-48 426
Palkankorotukset ja henkilöstösivukulujen muutos	-648
Tilakustannusten muutos	-157
Savilahden Luolan väestönsuojan tilakustannukset (siirto konsernijaostolle)	1 755
Mieliteko 2.0 -hankkeen päättymisen	50
Museopalveluiden tulotavoitteen nosto	50
Musiikkikeskuksen Jazz-klubin tilavuokran alennus	12
Liikuntapaikkapalveluiden toiminnallinen säästö	33
Yhteisöpalvelujen palvelujen ostojen pienentäminen ja testamenttivarojen hyödyntäminen palveluiden ostoihin	65
Kirjaston aineistohankintojen vähentäminen	30
Talousarvio 2027	-47 236

Talousarviossa huomioidut muutokset sekä toimenpiteet kehykseen pääsemiseksi on esitetty yllä olevassa taulukossa.

Vuonna 2027 jatketaan aiemmin sovittuja talouden tasapainotustoimenpiteitä. Liikuntapaikkapalvelujen, kaupunginteatterin sekä musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin tulotavoitteisiin pääsemiseksi kehitetään ta-
pahtumamyyntiä yhteistyössä elinvoiman toimialan yrityspalveluiden kanssa. Lisäksi tulotavoitteen saavutta-
miseksi tehdään tarvittavat muutokset käyttömaksuihin ja kehitetään Kultsi-rannekkeen tuotevalikoimaa.
Käyttömaksujen mahdolliset muutokset hyvinvoinnin edistämisen lautakunta kuitenkin linjaa ja päättää vielä
erikseen, kun käyttömaksuihin liittyvä kokonaisuus on lautakunnan tiedossa. Musiikkikeskus ja kaupungin-
orkesteri sekä kaupunginteatteri suunnittelevat toimintansa talousraamin mukaiseksi, jotta talouden tasapai-
notusohjelman mukainen toiminnan sopeuttaminen saavutetaan. Talousarviossa ei ole huomioitu palvelujen
indeksikorotuksia.

Pitäjäraatien toimintamenoihin on varattu 180 000 euroa.

Kirjastopalvelut	TP	TA+M	LTK	Muutos €	Muutos-%
1 000 €	2025	2026	2027	2026–2027	2026–2027
TOIMINTATULOT	806	794	794	0	0 %
TOIMINTAMENOT	-7 520	-7 703	-7 835	-133	2 %
TOIMINTAKATE	-6 714	-6 909	-7 041	-132	2 %

Museopalvelut	TP	TA+M	LTK	Muutos €	Muutos-%
1 000 €	2025	2026	2027	2026–2027	2026–2027
TOIMINTATULOT	1 043	962	1 012	50	5 %
TOIMINTAMENOT	-6 903	-7 071	-7 177	-106	1 %
TOIMINTAKATE	-5 860	-6 109	-6 165	-56	1 %

Liikuntapaikkapalvelut	TP	TA+M	LTK	Muutos €	Muutos-%
1 000 €	2025	2026	2027	2026–2027	2026–2027
TOIMINTATULOT	5 165	5 907	5 907	0	0 %
TOIMINTAMENOT	-24 317	-24 763	-23 179	1 584	-6 %
TOIMINTAKATE	-19 152	-18 856	-17 272	1 584	-8 %

Yhteisöpalvelut	TP	TA+M	LTK	Muutos €	Muutos-%
1 000 €	2025	2026	2027	2026–2027	2026–2027
TOIMINTATULOT	424	298	333	35	12 %
TOIMINTAMENOT	-6 276	-6 562	-6 593	-31	0 %
TOIMINTAKATE	-5 852	-6 264	-6 260	4	0 %

Kaupunginteatteri	TP	TA+M	LTK	Muutos €	Muutos-%
1 000 €	2025	2026	2027	2026–2027	2026–2027
TOIMINTATULOT	1 810	2 128	2 128	0	0 %
TOIMINTAMENOT	-7 297	-7 364	-7 519	-155	2 %
TOIMINTAKATE	-5 487	-5 236	-5 391	-155	3 %

Musiikkikeskus ja kaupunginorkesteri	TP	TA+M	LTK	Muutos €	Muutos-%
1 000 €	2025	2026	2027	2026–2027	2026–2027
TOIMINTATULOT	1 486	1 579	1 579	0	0 %
TOIMINTAMENOT	-6 497	-6 088	-6 203	-115	2 %
TOIMINTAKATE	-5 012	-4 509	-4 624	-115	3 %

LKY yhteiset	TP	TA+M	LTK	Muutos €	Muutos-%
1 000 €	2025	2026	2027	2026–2027	2026–2027
TOIMINTATULOT	330	277	2	-275	-99 %
TOIMINTAMENOT	-835	-819	-486	334	-41 %
TOIMINTAKATE	-506	-542	-484	59	-11 %

6 Investoinnit

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan KONEET JA KALUSTO - INVESTOINNIT	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Yhteisöpalvelut: Kino Kuvakukon peruskorjauksen kalustohankinnat	100 000	0	0	0	0
Yhteisöpalvelut: Kino Kuvakukon fasadin neonvalojen uusiminen led-valoiksi		12 000	0	0	0
Yhteisöpalvelut: Kino Kuvakukon kaiuttimien ja ääniprosessorin uusiminen		16 000	0	0	0
Yhteisöpalvelut: Kino Kuvakukon ja Kino Mantun valkokankaiden uusiminen		11 000	0	0	0
Museopalvelut: AV-laitteet (Kuopion museo)	59 000	56 000	95 000	50 000	0
Museopalvelut: Kalustohankinnat	12 000	60 000	10 000	10 000	0
Museopalvelut: Valaisimet (Kuopion museo)	40 000	10 000	10 000	10 000	0
Museopalvelut: Taidemuseo kalustohankinnat	30 000	25 000	0	0	0
Museopalvelut: Taidemuseo AV-laitteet	15 000	35 000	0	0	0
Museopalvelut: Kuopion museon markkinointi- ja infonäyttö/-näytöt	100 000	0	0	0	0
Liikuntapaikkapalvelut: Kalustohankinnat	100 000	70 000	135 000	135 000	130 000
Liikuntapaikkapalvelut: Av-laitteiston hankinta/liikuntapaikat		30 000	0	0	0
Liikuntapaikkapalvelut: Puijon ensilumen ladun tarvitseman lumen suojausjärjestelmän hankinta		100 000	0	0	0
Musiikkikeskus: Soitininvestoinnit	113 000	110 000	50 000	100 000	330 000
Musiikkikeskus: Valo- ja äänentoistotekniikan päivitys	186 000	0	244 000	320 000	105 000
Musiikkikeskus: Konferenssitekniikan päivitys	25 800	0	0	0	0
Musiikkikeskus: Kalustohankinnat	128 000	27 000	10 000	0	174 000
Kaupunginteatteri: Minna näyttämön kaiutinjärjestelmän uusiminen		85 000			
Kaupunginteatteri: Valoheitinten uusiminen	141 750	126 000	165 000	98 000	156 000
Kirjastopalvelut: Kirjastoauto (alusta 130 000 €, kori kalusteineen 500 000 €, teippaukset 20 000 €). Tehvävä jo nyt varaus vuodelle 2028 koko summasta ja aloitettava tarveselvitys 2026 ja kilpailutus 2027.		0	650 000	0	0
Yhteensä	1 050 550	773 000	1 369 000	723 000	895 000
Museopalvelut: Taidemuseon taideteosinvestoinnit	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000

7 Ilmastobudjetoinnin ilmasto- ja resurssiviisaustoimenpiteet

Ilmastotoimien taloussuunnitelma		TA 2027	
Käyttötalous	Menot	Tulot	Säästöt
Hiilineutraali ilmastoturvallinen kaupunki	15 000	-	45 000
Mutkatonta viisasta liikkumista koko Kuopiossa	8 000	-	-
Kiertotaloudella luonnonvarojen kestävää käyttöä ja elinvoimaa	-	5 000	10 000
Puhdasta energiaa ja älykkäitä ratkaisuja	8 000	-	2 000
Yht.	31 000	5 000	57 000
Investoinnit		Menot	Tulot
Kiertotaloudella luonnonvarojen kestävää käyttöä ja elinvoimaa		-	-
Yht.		-	25 000
Yhteensä:	31 000	5 000	82 000

Ilmastobudjetti yhdistää kaupungin ilmasto- ja resurssiviisaustavoitteet talouden suunnitteluun, tukee ilmastotoimenpiteiden tunnistamisessa sekä mittaa niiden edistymistä ja taloudellisia vaikutuksia. Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan ilmastobudjetoinnin ilmasto- ja resurssiviisaustoimenpiteet sisältävät ilmastomuutoksen hillintään, sopeutumiseen sekä resurssiviisauden edistämiseen liittyvien toimenpiteiden menot, tulot ja säästöt. Menoja syntyy muun muassa teatterilippuun sisältyvästä bussilipusta, valaistuksen muuttamisesta energiatehokkaaksi sekä musiikkikeskukselle hankittavasta ympäristösertifikaatista. Tulot liittyvät teatterin lavasteiden, puvuston ja käytetyn teknisen kaluston myyntiin. Säästöjä syntyy kirjastoaineistojen muovittamattomuudesta, teatterin lavasteiden hankkimisesta käytettynä. Sähkökulut vähenevät, kun valaistus päivitetään energiatehokkaaksi. Investoinneissa säästetään arviolta 25 000 euroa, kun olemassa olevaa kalustoa korjataan eikä hankita tilalle uutta.

8 Strategisten tavoitteiden toimenpiteet

Kestävä kasvu

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
1.3. Kestävä yhdyskuntarakenne ja täydennysrakentaminen	Asuntotonttitarjonta vastaa kysyntää ja asunmisratkaisut ovat ekologisesti ja sosiaalisesti kestäviä. Asuntoja valmistuu 1 000 asuntoa/vuosi. Lisätään kaupunginosien täydennysrakentamista ja kaavoitetaan maaseudulle 1000 rakennuspaikkaa vakituiseen asumiseen vuoteen 2030 mennessä.	Laadimme koko Kuopion yleiskaava 2050.
1.3. Kestävä yhdyskuntarakenne ja täydennysrakentaminen	Strategiset kaupunkikehityshankkeet, mm. Savilahti, Kuopio Plus ja kaupunkikeskustan kehittäminen vahvistavat vetovoimaa.	Toteutetaan Kuopio Plus – Kuopion sydämen kehittämishankkeen (sis. Savilahden ja keskustan) kehittämissuunnitelmaa tavoitteineen kaupunkitasoisesti ja poikkihallinnollisesti. Kärkihankkeen alueelta muodostetaan vaikuttavia uusia hankekokonaisuuksia esim. Keskustan kehittämiskokonaisuus, vierekkäisten kaupunginosien yhteishankkeet (esim. Savilahti ja Neulamäki), lähiöuudistukset, liikennejärjestelmän kehityssuunnitelmat, toiminnalliseen sisältöön liittyvät kehittämisteemat). Huolehditaan alueellisten osahankkeiden etenemiseen liittyvien kriittisten vaiheiden toteutumisesta (esim. toteutusmallit, tarvittavat kokoavat-/yleissuunnitelmat, Keskustan kehittämissuunnitelma, Torin länsireunan asemakaava).
1.3. Kestävä yhdyskuntarakenne ja täydennysrakentaminen	Edistämme kestäväää kulutusta ja kiertotaloutta sekä lähiruuan käyttöä ja puurakentamista.	Tarjoamme kaupungin ruokapalveluissa ravitsemussuositusten mukaista ja ilmastoviisasta ruokaa lisäten lähiruuan osuutta.
1.4. Vaikuttaminen ja tunnettuus	Aktiivinen vaikuttaminen ja verkostoituminen tukevat kasvua ja lisäävät tunnettuutta. Eri-tyisenä painopisteenä saavutettavuuden edistäminen.	Laaditaan vaikuttamissuunnitelmasta johdettu vaikuttamisviestintäsuunnitelma ja toteutetaan suunniteltuja viestinnän toimenpiteitä. Vahvistetaan Kuopion tunnettuutta kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Elämänvoima

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
2.2. Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat	Edistämme kaikkien asukkaiden liikunnallisia, kulttuurista ja sosiaalista aktiivisuutta sekä harrastusmahdollisuuksia tiiviissä yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Kuopio vahvistaa asemaansa Suomen johtavana urheilukaupunkina.	Toteutetaan hyvinvointisuunnitelmaa 2026-2030. Hyvinvointisuunnitelmaan on koottu keskeiset toimenpiteet kaikkien asukkaiden liikunnallisen, kulttuurisen ja sosiaalisen aktiivisuuden sekä harrastusmahdollisuuksien edistämiseksi tiiviissä yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Tarkemmat toimenpiteet on koottu keskeisesti Liikkuva Kuopio ja Kulttuuri Kuopio -ohjelmiin. Kehitetään Kulttuuri kuuluu kaikille -kehittämislínjan mukaisesti taide- ja kulttuuripalveluja/-toimintaa painottaen yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Tuetaan Kuopio kuuluu kaikille -kehittämislínjan mukaisesti asukkaiden aktiivisuutta ja harrastamista kehittämällä tilojen, kaupunkiympäristön ja palveluiden monikäyttöisyyttä, saavutettavuutta ja viestintää. Kehitetään liikkumisympäristöjä kannustamaan omatoimista liikkumista niin lähiympäristöissä kuin sisätiloissa, tukemaan ohjattua seuratoimintaa, urheilua ja -tapahtumia. Tunnistetaan ja poistetaan koettuja liikkumisen esteitä, kehitetään ja tuetaan saavutettavia ja vaikuttavia yhdessä liikkumisen toimintamalleja ja tuetaan liikkuvan elämäntavan omaksumista. Vahvistetaan edelleen vuoropuhelua ja yhdessä tekemisen mahdollisuuksia kulttuuri-, liikunta- ja muiden järjestötoimijoiden sekä asukkaiden ja eri organisaatioiden kanssa (Kulttuuri tehdään yhdessä -kehittämislínja).
2.2. Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat	Kuopio vahvistaa asemaansa Suomen johtavana urheilukaupunkina.	Urheilukaupunki Kuopio -kokonaisuuden määrittäminen: • Urheilun olosuhteiden kehittäminen ja mahdollistaminen päivittyvän Liikkuva Kuopio -ohjelman mukaisesti • Urheiluakatemiatoiminnan kehittäminen ja vahvistaminen • Seuratoiminnan laadun kehittäminen • Urheilun tapahtumatoiminnan edistäminen • Urheilun TKIO-toiminnan rakenteen määrittely ja edistäminen Savilahdessa • Urheilukaupunki Kuopio brändäys ja myönteinen huippu-urheiluviestintä
2.2. Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat	Painopisteenä ovat erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat ennaltaehkäisevät palvelut. Ennaltaehkäisemme päihde- ja mielenterveysongelmia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Toteutetaan hyvinvointisuunnitelmaa 2026-2030. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat ennaltaehkäisevät toimenpiteet sekä päihde- ja mielenterveysongelmia ennaltaehkäisevät toimenpiteet sisältyvät vuosien 2026–2030 hyvinvointisuunnitelmaan. Vahvistetaan ajankohtaisiin ilmiöihin puuttumista, viestintää, yhteisöllisyyttä ja puheeksi ottamista sekä arkiympäristöjä tukemaan kohtuukäyttöä ja päihteettömyyttä.

2.2. Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat	Asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet palveluiden kehittämisessä lisääntyvät.	Meidän Kuopio -osallisuusmallin toimenpiteet: • Kaupunginjohtaja asettaa osallisuuden kehittämisryhmän • Kirjataan osallisuuden kehittäminen kaikkien toimialojen toimintasääntöihin • Laaditaan ohjeet asukkaiden yhdenvertaiseen osallisuuteen ja osallistumiseen • Koulutetaan henkilöstöä • Tuetaan päätösten vaikutusten ennakkoarvointien laajaa käyttöönottoa ja monialaisuutta • Vuosittaiset foorumit (maaseutu, kaupunki, hyvät väestösuhteet) • Pitäjäraatien avulla tuetaan lähidemokratiaa kaikilla maaseutualueilla • Tuetaan osallisuutta tukevaa toimintaa uuden Meidän Kuopio -yhteisöllisen toiminnan tuen avulla • Kehitetään kuopiolaisten osallisuuden mittaamista
2.3. Terveellistä ja turvallista elämää tukeva elämisen ympäristö	Edistämme hiilineutraalisuutta, ilmastokestävyyttä ja luontopositiivisuutta. Luonnon monimuotoisuus vahvistuu ja saavutettava lähi-luonto lisää asukkaiden hyvinvointia.	Huomioimme ilmasto- ja luontonäkökulmat kaikissa prosesseissa esim. ilmasto- ja luontotoimien tarkistuslistojen avulla, jotta toteutamme luontopositiivisia, hiilineutraaleja ja ilmastonmuutokseen sopeutuvia ratkaisuja.
2.3. Terveellistä ja turvallista elämää tukeva elämisen ympäristö	Edistämme asukkaiden arjen turvallisuutta sekä viihtyisiä ja yhteisöllisiä naapurustoja kaupunginosissa, maaseututaajamissa ja kylissä. Kuopiossa asuvat Suomen tyytyväisimmät asukkaat v. 2035.	Mahdollistamme asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoiminnan järjestämisen ja kehitämme monimuotoista kulttuuri- ja taidetoimintaa yhdenvertaisesti.

Muutosvoimainen työyhteisö

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
3.2. Palvelut ja rakenteet vastaavat tulevaisuuden tarpeita	Palveluverkosto ja -rakenteet vastaavat kaupungin kasvua. Toimimme yhteistyössä kaupunkikonsernin ja kuntakumppaneiden kanssa.	Toteutetaan ja kehitetään ennakoivaa palveluverkkosuunnittelua, joka perustuu tietoon ja ennusteisiin palveluverkon muutoksista. Palvelut toteutetaan kokonaistaloudellisesti ja tehokkaasti ylikapasiteettia vähentäen sekä tilojen käyttöä tehostaen.